

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]cto Stephano p[ro]tomarty. [sermo]. viij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

De scō Stephano protomar.

Quintus dies est recta iudicia. Recta dicit. qñ boni zelo fit iustitia: et non luore vindicte: alias peccm esset mortale: etiam si alias iustitia fieret. vt pbat. xxij. q. iij. Ea vindicta. Et. q. v. c. Diles. Et c. cum minister. Hec g iustitia fuit i beato Thoma: qd patz in eo: qñ qñ vicarius dei spiritus infpirat? zelo iustitie: prulie sententiaz ptra illu: qui eu pcurerat. zc. Quod credendu est ipsum fecisse tanqz dei minister. sicut z Moyses fecit sicut dicit Exo. q. Et in decretis. xxij. q. iij. Ad iniferenda Sic z Helias fecit q quinagenarios. iij. Reg. j. Helise? ptra pueros eu dedit decem ei illudentes. iij. Reg. iij. Vel dic historiam totaz zc. Ubi notanduz est: q co qd dicit q Thoma. imprecatur? est malu illi q dedit tibi alapam: q h no fuit vez fm Aug. Vel dic: q h fecit ex zelo iustitie: sic Helias contra quinagenarios. sicut legit. iij. Reg. j. Sic z Helise? ptra pueros. iij. Reg. iij. David sepe imprecatur? ptra dices malu dicens. Conuertant peccatores in infernu: ocs gentes q obliuiscunt deu. Itē alibi. Vel niat mors sup illos: z descendat in infernu viuētes zc. Vel dic q hoc dixit Thomas no p modū imprecatur? sed p modū pñuntiationis: pbetando illud qd futurū erat: sicut Job male dixit diei suo denunciādo id quod erat Job. iij. **S**extus dies ē pura rempantia q preferunt in duobz actibz exercetur videlicet. Primo in abstinendo a comestilibz. Secdo a vengeris. De primo patz existens in mensa cōtūij regalis non comedebar zc. De secundo quia castitas sua tantū excellens fuit q etia alios odore mirifico atrahēbat. Uñ sue merito castitatis sponsus z sponsa fecerūt votū virginitatis. Dic historiaz. **S**eptim? dies ē alta prudētia. Prudētia est duplex. s. infirma siue bassa z hec versat circa terrena: et est falsa. Sicut est prudētia auari ad pecuniā z gregadā/luxuriosi ad voluptates/supbi ad honores. Contra hanc dicit. Perda sapientia sapientia z prudētia prudētia rēprobabo. j. Cor. j. Prudētia g alta. dr illa q versat erga celestia capescenda q excellenter fuit in beato Thoma: sicut patz in optimo modo quē adinuenit ad palatium edificandū in celo zc. Dic historiam. **S**extus dies constantia. Hec accepit

brauium vite eterne. qz nō qui incipit sed qui pseuerauerit saluus erit. Barth. ij. Et. xxij. Ber. Inter ceteras virtutes sola pseuerantia coronat q habet p firmam constantia: p quā hō ita firmat in dei seruitio vt potius mortē pati velit q sentire peccato. Hanc habuit beatus Thomas. Dicit? martyriū. Post istos octo dies iterū venit ad eū Je. us z ipsuz ad glām exaltauit. Ad quā nos etiā d' gnet ipse pducere q pro nobis dignat? est de virgine nasci et in cruce mori. Deo grās. Amen.

De beato Stephano protomartyre. Sermo. viij.

Disputantes cum Stephano nō potant resistere sapientiē z spi. q loquebat. Act. vi. inter ceteras pmisssōes quas chris? fecit discipulis: singulariter fuit illa. Ego dabo vobis os z sapientiā cui non poterunt resistere z contradicere omnes aduersari vestri Luc. xij. Os. i. eloquentia in ore. Ratio hui? pmisssōis fuit qz chris? volebat eos mittere p mundū. vbi habebat disputare ptra philosophos z scientificos. Ipsi autē apostoli erant piscatores z rudes zc. Ideo fuit necessaria zc. Hec pmisssio fuit completa in oibz discipulis sed singulariter in Stephano vt dicit thema. Disputantes zc. secundū verba thematis notauit in beato Stephano duo singularia scz. Ex parte iudeoz pugna rigorosa: disputans cum Stephano. Ex parte chris? victoria malay: glosa: et non poterat resistere. **Q**uantū ad primū: bellum rigorosum esset si contra vnu multi pugnare: ceteris armozū generibz in circuitu zc. sic multi pugnabant contra Stephanū de fide catholica. Venerunt em contra eū raboni d' quinqz studijs generalibz scz de quinqz synagogis disputantes cum eo. Dicit rectus. Surrexerunt autem quidam zc. Act. vi. Synagoga idem est q cōgregatio doctorum z rabinozū zc. Questio est hic quare magis z potius insurrexerunt ptra Stephanū qz contra apostolos z contra dicit

pulos christi qui tunc erant hierusalem: Rñdo: qz aliquid singularitatis erat in pñdicatione Stephani plusqz in alijs in conuersione gētes. Hoc dicit textus. Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat signa et prodigia magna in populo Act. vi. Nota Grana. i. illa de qua Dauid. Diffusa est gratia in labijs et. ps. xliij. Secūdo nota Fortitudine fortis fuit extra luxuria: quia fuit castissimus. unde propter castitatem suam fuit propositus mulieribus: ut dicit Act. vi. et vii. Dic historiam: et cum toto hoc Stephanus non dimittebat penitentiam. Item faciebat prodigia. i. peula a digito que sunt illa que nullo posse creature possunt fieri ut suscitare mortuos illuminare cecos et c. Item Signa: signa sunt que possunt fieri per naturam: sed non illo modo. ut curare infirmitates et c. sed non conuertebant. Tñ quinqz synagoga insurrexerunt contra beatum Stephanum: ecce bataglia rigorosa. Et pñmū Quantū ad secundū et c. Nota quomodo dicitur beatus Stephanus predicabat de matena aduentus christi dices: quod cecus erat qui hoc clare non cognoscebat. et alligabat illud uerbum Jacob. Non auferet sceptrū de Iuda et dicit de se. eius donec ueniat. qui mit. est et ipse erit expectatio gentium. Gene. xliij. De clara et c. Item illud de hebdomadibus Dauid: que sunt. xliij. anni qui iam erant completi. Contra hoc insurrexit synagoga Libertinorum: uolens confundere beatum Stephanum allegauit illud Esa. xij. Egredietur uirga de radice Jesse et c. Et sequitur ponendo signa aduentus christi. Habebat lupus cum agno: et pardus cum hodo cubabit. vitulus et leo. et ouis simul morabunt. et puer paruulus minabit eos. vitulus et uisus pascentur. simul requiescent catuli eorum. et leo quasi bos comedet paleas. Cum ergo ista signa non sunt completa ergo Stephane reuoca quod dixisti. Respondit beatus Stephanus et signa sunt completa. sed prophetia loquitur figuratiue de hominibus sub nomine bestialium: sicut Jacob alibi loquitur dices. Catulus leonis Iuda. Iacob alinus fortis. Neptalim ceruus emissus. Beniamin lupus rapax Gene. xliij. Catulus leonis Iuda. Iuda dicitur leo. quod sicut leo dominabit bestiis: sic Dauid qui fuit de tribu Iuda debebat domina-

ri et c. Sic ergo loquitur Elaias. Lupus rapax fuit Sathurus propter uirgas: ut dicit Beda. Agnus fuit Joannes euangelista qui simul habitabat. Pardus diuersorum colorum fuit Nicodemus. Hedo Petrus apostolus qui simul habitabant. Vitulus de quo fiebat principale sacrificium: significat corpus christi. Ouis simplex anima christi. Leo diuinitatem. Puer paruulus. i. christus non uiter natus minabit eos. quod caro: anima et diuinitas fuerunt in christo. Et quod Elaias loquitur de hominibus: pars eius sequitur in textu Non nocentur non occident in uerbo meo te sancto meo: quod repleta est terra scientia christi et c. Esa. xij. Et sic habuit uictoriam. Secūdo surrexit contra eum synagoga Libertinorum: quod Stephanus predicabat christi diuinitatem dicens: quod sicut deus olim assumpsit formam ignis cum daret legem iudeis: ut patet Exod. xix. Et. xxix. propter quod uocabatur ignis. Dominus deus tuus ignis consumens est. Deut. i. Sic hodie deus assumpsit formam humanam que est melior forma ignis. et ideo illam dimisit sed non istam. Item si christus non esset deus: etiam seipsum saluare non posset et c. Tunc illi contra Stephanum arguebant allegantes textum. ps. lxxx. Israel si audieris me non erit in te deus reces et c. Rñdit Stephanus quod christus non est recens: sed eternus deus factus est homo recens sicut filius regis fieret de nouo miles et c. et sic uicit. Tertio insurrexerunt contra eum illi de synagoga Alexandrinorum. Dum enim Stephanus predicaret trinitatem personarum adducens similitudinem de sole uel igne et c. et sicut radius solis uenit in hunc mundum non relinquit solem: sic filius et c. Ido ps. lxxxij. In sole posuit deus tabernaculum suum. i. similitudinem suam. Tunc dixerunt. Contra Deut. vj. Audi israel: dominus deus tuus deus unus est. Rñdit Stephanus. Deus unus est in essentia: sed in personis trinus. Et hoc uidet in autoritate allegata. ubi ponuntur tria nomina. Pater. filius. et spiritus sanctus. Et in principio Biblicie. In principio creauit aloyon in plurali: ubi ostendit pluralitas personarum. Quarto cum Stephanus predicaret de sacro eucharistie: adducens rationem. quod sicut per fructum diaboli induxit totum malum in mundum: sic deus per fructum spiritus uoluit asferre omne bonum

De sancto Stephano protomartire.

mōdo. De quo. Benedictus fructus v̄tris tui
Ideo chris Joā. vi. Hic est panis q̄ de cel
lo descendit: qui manducat hūc panē viuet
in eternū Joā. vi. Tūc surrexit synagoga
Lilicianoz dices cū furia. Vos p̄dicat̄
stultitias: q̄ panis nō est adorād̄. Deut.
vi. Dñm deū tuū adorabis: et illi soli fuis
es. Rñdit Stephanus: q̄ sicut olim de
adorabat in arca nūqd̄ illud lignū ado
rabat. sed deus in figura arce: sic hodie de
us adoraf i hostia: nō ipa hostia. Qui
ro cū Stephanus p̄dicaret q̄ lex Moysi
cessabat et erat dimitteda q̄ntū ad cerimo
nialia et iudicialia. nō aut̄ quantū ad mo
ralia: licet esset bona: p̄ illo tpe adducet̄ si
militudinē de formatiōe hominis Gene. ij.
Formauit igit̄ deus boiem zc. Bonū fuit
it̄ corpus: sed melior ania: sed optim⁹ ho
mo p̄fectus. ita lex Moysi bona erat tūc
rang⁹ corpus: q̄ terrena tota erat: nec p̄
mittēbat celestia: sed melior est lex euāge
lica zc. rang⁹ p̄fecta que nō p̄mittit terre
na. imo dicit q̄ despiciat̄. sed p̄mittit cele
stia. vñ p̄ma lex fuit lex pueroz zc. Tūc
surrexerūt cōtra eū illi de synagoga Aha
noz dicentes. Cōtra et nūqd̄ dicit Da
uid. Fidelity omnia mādara eius p̄firma
ra in seculū seculi: Respōdit Stephanus
imo hec auctoritas dicit p̄travos: dū dicit
In seculū seculi. Primū seculū fuit ex quo
iudei fuerūt in terra p̄missiōis: et durauit
vsq̄ ad trāsmigratiōē. Secundū seculū
a trāsmigratiōe vsq̄ ad ch̄m. De hoc
David. Redemptiōē misit domin⁹ po
pulo suo. mandauit in eternū testamētū
suū. Hic potes ponere similitudinē de tes
tamētatore q̄ cōdidit duo testamēta suc
cessiue: quoz secundū derogat p̄mo. An
de sim Immo cētū tertū in c. Lū marthe.
de cele. mī. Cum ergo non possent eū su
perare venerūt ad manus. Accusauerunt
ergo eum corā iudicibz etiā obstinatis: et
habuerūt tres falsos testes accusantes eū
de blasphemā: in deū: in Moysen: et in le
gē. Sed dum beatus Stephanus excusa
ret se faciens magnū s̄monē q̄ legit̄ Act.
vi. Facta est facies ei⁹ sicut angeli. Et il
li stridēbāt dentibz in eū. Vidēs aut̄ Ste
phanus q̄ nec excusatio eius: nec p̄dica
tio p̄ficiebat. incepit eos redarguere zc.
Narra breuiter ei⁹ martyriū. Amē.

De eodē b̄ro Stephano.
Sermo. ix.

Stephanus ple
nus gratia. Act. vi. et in epistola
hodierna. Pro declaratione
themat̄is et introductione materie: notandū
dū q̄ questio sit a sacris theologis. vtrum
homo possit esse certus se habere gratiam
dei. Pro e⁹ euidētia nota q̄ duplex ē gr̄a dei
quā theol. ponūt. Prima est gr̄a gr̄a data
Secūda est gratia gr̄a faciens. Gratia
gratis data est donū dei data alicui supra
facultate: non quidē ad salutē suā sed alio
ozum: sicut est scientia: p̄phetia: gratia mi
raculoy zc. h̄mōi. De q̄o apls ait. Vñ
cuigs at dat manifestatio sp̄s. i. gratia p̄
quā patet ad vilitatē. Glo. alioz. Alij q̄
dem p̄ sp̄m datur sermo sapientie. alij au
tem sermo scientie s̄m eundē sp̄m. Alie
ri fides in eodē sp̄. Alij gratia sanitarū
in vno sp̄. Alij operatio virtutū. Alij p̄
phētia. Alij discretio spiritū. Alij genē
ra linguaz. Alij interpretatio sermonū. i.
Loz. xij. Et sic sunt nouem species huius
gratie grat̄ date: quas hic enumerat apo
stolus. Patet p̄ma gratia. Gratia q̄o gra
tum faciens est donū dei. Et diffinitur sic
Gratia est nitō anime sanctū reconciliās
amōiē: que datur p̄ncipaliter ad vilitatē
et salutem habentis: p̄ quā efficit homo ca
par et dignus gloria vite et̄ne. Et ista gra
tia est incōparabiliter excellentior: prima
Gñ. j. Loz. xij. Post q̄ apostolus enūera
uerit dona p̄tinentia ad gratiā grat̄is dat̄
tam: subdit. Adhuc excellentiorē vñ vo
bis demonstro. Et ostendā viam illā: sub
dit statim in. xij. ca. Loquēs de charitate
que aut̄ est idē qd̄ gratia gratis faciens:
aut idē gratie imēdiate vinita. Et hoc p̄
bat videlicet q̄ hec gratia sit excellentior: p̄
ma. quia p̄ma gratia sine s̄da nihil valet
sz haberi sibi. Vñ dicit. Si linguis homi
nū loquar et angeloz: charitate aut̄ nō ha
buero factus sum velut es sonas aut cym
balū tinniēs. Et si habuero p̄phetiā: et nō
uerim mysteria omnia: et omne scientiam.
habuero oēm fidē: ita v: montes trāstera.
charitatē aut̄ nō habuero nihil sum. j. Lo
rinth. xij. Vñ ex hoc habet q̄ nulla grat